

decrease in public goods and services. So, implementation of this option must include measures to optimize the financing of public goods and services to those members of society who need them and cannot provide for themselves.

сценарію є зростання невдоволення суспільства внаслідок зменшення обсягів суспільних благ і послуг, тому реалізація такого варіанту повинна передбачати заходи оптимізації фінансування суспільних благ і послуг для тих, хто їх потребує.

ROLE OF THE LARGE TAXPAYERS IN FISCAL DECENTRALIZATION РОЛЬ ВЕЛИКИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ У ФІСКАЛЬНІЙ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Pyslytsya A.

PhD, Assoc. Prof.

*Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman, Ukraine*

Пислиця А.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна*

Large taxpayers play a powerful fiscal role in any country, including Ukraine. Also they hold an important place in the political, social and economic life of the state. Everything contributes to their potential in the process of fiscal decentralization. However, realization of this potential in the particular country depends on the current budget legislation, which determines the proportion of distribution of tax revenues from taxpayers, including large, between different levels of the budget system [1]. Tax legislation [2] in its turn, regulates procedure for accounting large taxpayers and this also determines to which budget exactly large taxpayer will pay the taxes.

As you know, in Ukraine was declared course towards the fiscal decentralization [3]. However, recently, in the service for the large taxpayers in Ukraine have occurred two main symbolic processes:

1. opening of additional five regional offices for servicing the large taxpayers in the cities Vinnytsia, Ternopil, Ivano-Frankivsk, Lutsk and Poltava (along with the existing 7 specialised state tax inspections (SSTI) in the cities Dnipropetrovsk, Donetsk, Zaporozhye, Luhansk, Lviv, Odessa and Kharkiv);

2. reorganisation by joining the large taxpayers office of the State Fiscal Service of Ukraine ²³ its seven regional SSTI [4].

Великі платники податків відіграють надзвичайно потужну фіскальну роль у будь-якій державі, в тому числі й в Україні. Крім того вони займають вагоме місце у політичному та соціально-економічному житті країни. Усе це обумовлює їх потенціал у процесах фіскальної децентралізації. Однак реалізація цього потенціалу в конкретній державі залежить від чинного бюджетного законодавства, яке визначає пропорції розподілу податкових надходжень від платників податків, у тому числі й великих, між рівнями бюджетної системи [1]. Податкове законодавство [2], у свою чергу, регламентує порядок обліку великих платників, і цим також визначає, до якого саме бюджету буде сплачувати ті чи інші податки великий платник.

Як відомо, в Україні проголошено курс на фіскальну децентралізацію [3]. Водночас, останнім часом, у сфері сервісу великих платників в Україні відбулися два основних знакових процеси:

1. відкриття додаткових п'яти регіональних офісів з обслуговування великих платників податків у містах Вінниці, Тернополі, Івано-Франківську, Луцьку та Полтаві (поряд з існуючими 7 Спеціалізованими державними податковими інспекціями (СДПІ) у містах Дніпропетровську, Донецьку, Запоріжжі, Луганську, Львові, Одесі та Харкові);

2. реорганізація, шляхом приєднання до Офісу великих платників податків Державної

²³ former Interregional General Directorate of the State Fiscal Service - Central Office for servicing the large taxpayers.

The last step involves not the elimination of regional offices, but only the centralisation of the revenues from taxpayers served by them. Other functions of these offices remain at the local level.

In Ukraine now there is, on the one hand - centralisation of the revenues, on the other - decentralisation of the fiscal service functions.

Also, we can note the centralisation of resources and management decisions at the level of some large taxpayers. Therefore, most of the large taxpayers have an extensive network of branches and structural units that often form the fiscal power of these taxpayers. However, almost all money earned by the branches get centralised at the head office of the taxpayer, which makes the major management decisions. This, in its turn, constrains the fiscal decentralisation at the macro level, because the regions where the branches of large taxpayers located get a tiny fraction of tax revenue provided by the branches located on their territory. Based on the results of the research we can make the following conclusions and recommendations:

1. founded that Ukraine declared course towards the fiscal decentralization, however, in practice, there is fiscal centralization;

2. to promote real and not just declarative fiscal decentralization we should:

a) increase the share of taxes that remain at the local level;

b) expand the powers of the branches of large taxpayers regarding the possibility of independent decision-making.

Reference:

1. Budget Code of Ukraine from 08.07.2010 № 2456-VI / [Electronic recourse] // Available from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Tax Code of Ukraine from 02.12.2010 № 2755-VI / [Electronic recourse] // Available from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. The Strategy of sustainable development «Ukraine – 2020»: Decree of the President of Ukraine, 12.01.2015 № 5/2015 / [Electronic recourse] // Available from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

фіскальної служби України²⁴ семи регіональних СДПІ [4].

Останній крок передбачає не ліквідацію регіональних офісів, а лише централізацію надходжень від платників, що обслуговуються в них. Усі ж інші функції цих офісів залишаються на місцевому рівні.

Тобто в Україні нині спостерігається, з одного боку, – централізація надходжень, з іншого, – децентралізація сервісних функцій фіскальних органів.

Крім того, слід відмітити певну централізацію коштів і управлінських рішень і на рівні окремих великих платників податків. Так, більшість великих платників мають розгалужену мережу філій і структурних підрозділів, які часто й формують фіскальну міць цих платників. Однак майже усі зароблені філіями кошти централізуються на рівні головного офісу платника, який і приймає основні управлінські рішення. Це, в свою чергу, стримує фіскальну децентралізацію на макрорівні, оскільки регіони, де розташовані філіали великих платників, отримують мізерну частку податкових надходжень, що забезпечуються філіалами, розташованими на даній території.

За результатами проведеного дослідження можемо зробити такі висновки та пропозиції:

1. виявлено, що в Україні проголошено курс на фіскальну децентралізацію, однак, на практиці, має місце фіскальна централізація;

2. з метою сприяння дійсній, а не декларативній фіскальній децентралізації, необхідно:

a) збільшити частку податків, які залишаються на місцевому рівні;

б) розширити повноваження філій великих платників стосовно можливості прийняття ними самостійних управлінських рішень.

Перелік використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

²⁴ колишнє Міжрегіональне головне управління Державної фіскальної служби – Центральний офіс з обслуговування великих платників.

4. Some issues of territorial bodies of the State Fiscal Service: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine from 30.03.2016 № 247.

4. Деякі питання територіальних органів Державної фіскальної служби : Постанова Кабінету міністрів України № 247 від 30.03.2016.

TAX SYSTEM OF UKRAINE: PREVIOUS REFORMS EFFECTS **ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: НАСЛІДКИ ПОПЕРЕДНІХ РЕФОРМ**

Sybirianska Y.

PhD, Assoc. Prof.

*Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman, Ukraine*

Сибірянська Ю.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

*ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна*

Tax reform carried out in 2014-2015 by the Government of Ukraine was not successful. That's why the new ideas concerning the tax system improvement are necessary. The Ministry of Finance and the Budget committee suggested two different concepts of tax system reforming [1, 2] both of which had strengths and weaknesses but none of them was fully adopted till the end of 2015. Now Ukrainian Government is working out new tax reform concept. We are confident that before suggest recommendations in order to avoid new mistakes and minimize negative effects of the previous reforms on the economy of Ukraine, the taxation trends, effects and reasons of previous tax reforms failures should be analysed.

The first thing to be focused on is changes in the number of taxes and their main kinds. These aspects are important especially taking into consideration their relationships with the tax burden, time for tax returns filing and tax administration. The number of taxes has been constantly reduced from 41 before the Tax Code adoption (before 2010) to 11 since 2015. But it should be mentioned that the number of taxes has really been cut down only with the Tax Code adoption [3]. As the result of the tax reform of 2015 the number of taxes actually was not reduced because most of taxes were combined but still continue to function as separate taxes. For example, rental fee now includes five objects of taxation and each of them has its own rules concerning terms of payments, tax statements and calculations. In fact only two taxes have been cancelled since 2015. After

Податкова реформа 2014-2015 років в Україні не призвела до досягнення очікуваних ефектів. Наразі триває пошук нових ідей щодо вдосконалення податкової системи та механізму податкового адміністрування в Україні. Фахівцями Міністерства фінансів України та Бюджетного комітету у 2015 році було запропоновано дві різні концепції реформування податкової системи [1, 2], обидві з яких мали як сильні, так і слабкі сторони. Через наявність дискусійних положень, наприкінці 2015 року на законодавчому рівні було прийнято компромісний варіант, проте сьогодні Уряд України знову декларує початок розробки чергової нової концепції податкової реформи. Вважаємо, що з метою уникнення нових помилок і мінімізації негативних наслідків реформування для економіки України, спершу необхідно критично оцінити існуючі тенденції в системі оподаткування, проаналізувати наслідки та причини невдач попередніх податкових новацій.

В першу чергу доцільно звернути увагу на зміни в кількості податкових платежів та їх основних видах. Даний аспект особливо важливий з огляду на його зв'язок із податковим навантаженням, часом на подачу податкових декларацій та податковим адмініструванням. Кількість податків в Україні постійно скорочується з 41 до прийняття Податкового кодексу (до 2010 року) до 11 з 01.01.2015 року. При цьому слід зазначити, що реальне скорочення кількості податків було лише у результаті прийняття Податкового кодексу [3]. Після реформи 2015 року кількість податків не скоротилась, так як більшість з них були об'єднані, проте, як і раніше, продовжують функціонувати як